Budapest, 1892. junius 20-án. Jüdisches Volksblatt. II. évfolyam 71 sz.

יידישעס פאָלקסבלאַטט

אונאבהענגיגער אירגאן פיר פאלקסבילדונג אונד יידישע אינטערעסען.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt.
פרענומעראציאָנס-פּרייס דעם מאָנאַטעס:
פיר גאנץ עסטערייך-אונגארן:
אונציאהריג 8 גולדן, האלביאהריג 4 גולדן, פיערטעליאהריג 2 גולדן.
פיר דאס אוסלאנד:
אונציאהריג 10 גולדן, האלביאהריג 5 גולדן, פיערטעליאהריג 2 גולדן, 50 קר.

Megjelenik hetenkint 3-szor: hétfőn, szerdán és pénteken.
ערשיינט דריימאל וואכענטליך: מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג.
אנזייגען אונד אבאָנירונג קאָנען אין נעמיינדען וועדען בילליגסט בערעכנעט.
רעדאקציאָן אונד עקספעדיציאָן: בודאפעסט, וואלפּרגאסע.

Felelős szerkesztő: DORNBUSCH MÓR.
פֿאַראַנטוואָרטלעכער רעדאקטאר: מ. דאָרנבוש.

צווייטער יאהרגאנג, נומער 71

מאָנעם-גייאָגרויטען.

(וויכטיג מאָניעם-טאָם דער קאָנטראָלע פֿאַרגיינג וואָכע מאָנט, פֿייטאָג אונד שאַבּעס אוים. אין ליטעראַטור-אונד מאָנאַטעס-קאָרעספּאָנדענץ בייא וויכטיגע עראַפּערונגען מאַריע וואָלערע. דיעזע אונד אידער נעמאָלד בעולד-טעטען פֿאַרגעסטערן זיינע מיטאַרבּייטער פֿאַר פֿאַרשידענע אויפֿגאַבען. אויך דיעזער וואָך וועלכע פֿאַרשוויא דעם אונגאַרישען אבטהיילונג פֿאַר אויסשטעלונג פֿון פּאַסען. דאָס מאָנאַטליכע פֿאַרמעגען פֿון 11,750 גולדען אויסווייזונג, געלאַנגט דיעזע וואָך אויך נאָך נישט דעם פֿאַרלאַנגטען בעטראָג פֿון 1. יולי שאַפֿעניגדען זשטוהל בעפֿאַלען. – פֿאַר דען פֿעריען וויל דאָס אבגעאָרדנעטע הויז נאָך אבער דיא וואָלטא-פֿאַרלאַג אונד אבער דאס שאַנג-עזעלן פֿר דאָרלעג.

(אויזגעבאָטן פֿון מארמאראש-סיגעט נאָך סאַנקטליי.) דען נעמען-עסטוואָרף אובער דען אויסבויא דיעזער אייזענבאהן-לינען האט דיא לוצעראלע פארטוא דעם אונגאריען אבגעפֿאַרדנעטעזוזען אם לעצטען זאָנטאג אין בראָטשאג נעצוגען. נאָדעם דער דעפּוטיר-טע נעטען דיא (וויכטיגסטע דיעזעס באהן-בויעס אויסאיינאנדערגעזעצט האבען. נאָהם דיא קאָנפֿערענץ דיא דעפּוטירטען זיך צוזאַמען-פֿאַרלאַג אלטע דעפּאַטען. – אין זיינער פֿאַר-געסטרינגען זומצונג פֿעראַבּרעדעט האָט אבגעאָרדנעטען אובער דיעזע פֿאַרלאַגע, פֿיר וועלכע דער מארמאראשער אבגעאָרדנעטע אוים איזט נור רעכטע אונד בילליג, דאָס ער נון אויך שאַדען דיעזעם דונקעלן צעווירבעזע עמפּפֿינדע. עם האָט זיך אבער דעראַם אים פּינבליק דער פֿערפֿאַנגענהייט לונג נעצייגט, דאָס דיעזער פֿיאַצצאָניע אבטהיילטע מיטפֿינפֿהערר. דען פֿאַרלאַמענטאַריר בירדאָס נאָכן אבזכטליך אונד מיט באָהם פֿאַראַטע פֿערלייטעש האָט, אום אייגען שקאַנדאל-פֿראַצעס הערפֿאַרצוהויפֿען. אין וועלכעם פֿר דעם בארון ראָטשילד נעגענאבער שטעהען וועללטע, אום דיעזען אלם לאַנדטאָג-פֿערפֿאַמטהער זיך זעלבסטם אבער אלם דעמטער פֿראַקטיכוס הינצורטטעללען. פֿר דאָפּפּטע, אים דעם פֿראַצעסע אלם העלדענמוטהיגער עראָזוער פֿראַנקיכוס הערפֿארזוגעדען. אים דאָנן מיט אומוא נראַטערער וויכטיגע דען אונטערסעדען פֿאַרצל בעטהארען. דיא לייד־עזשאפֿטען דער ראָטען פֿאַלקס-באַסטען אויפֿוויגעלען אונד פֿיר זיך זעלבסטם נישן נוטצוגן צערדען צו קאָנגען. פֿערדינגט אין זא פֿערוויגעגער באַזוהרטם נעמאַכּ? מיטם אויהם נכטם רעכטם נעשעהען, וויא ער עם פֿאַלאַוויך פֿערדינט?

דער עהעמאליגע בירגטמער אונד נעגענוואַרטיגע אדוואָקאט דר. אלעקס. דרוקנ האָט, טעג פֿאר דיעזעם פֿראַצעסע אלם פֿערטרעטער דעם פּריוואט-קלאַגערס בירההה פרינציפּ, ואנטש אין זיינער דערצ אנטוערט אנדערעם שולדגעדעם: מאַנטג לויטש בעשאַטטונג זיך מיט דעם ראָטשיל-שריבען, אנדערש בעפאַסטען זיך פּון שלעכטע, וויערער אנדערש בים בעשאַפֿטיגט. וואס הערדן דימאָן בעמיפֿפּט, זא בעשאַפֿטיגט ער זיך מיט פֿערלייטיגט. ער בישעט דען נידרטראַכטען פֿרייב אויס, דען עם אין דער מעשליכען נאַטור נכט: דאס נלאַנצענדע צו בעשטאַצען. דאס רעכט צו בעזיצען! ער אונד זוינעגליכען וו לעבט פּון בעזיצען אנדערש, אלם פּון דער פֿראַבּטוג, מיט דער זיא אידר פּאַטריאַלאַד בעזוירפען.

יע אויסבריישטער דער אבטהיילטיגטם אין אינעם לאַנד איזט, דעסטא מערד לאַרעט דאס-זעלבע דיא מיטאַנוג אלטער אדעלער צוזוילרטיגט לאַנדער אוף זיך. אין פֿראַנקרייך האט דיעזע קראַנקהייט נאָך נכט זא פֿיעל אידעהנזנג גיוואַנגען, וויא אנדערוואָרטם; אבער הערר דימאָן נכט זיך זיט יאהר אונד טאג מהר, זיין פּאַטריאַלאַד־מיט פֿראַבּטוג צו בעזיצען. דאס אוים: פֿראַנקרייך האט אין דער שפּיטצער צייט לויטש טטעהט, אין וועלכעם דאס לאָנטרוואָרט פֿיהרט, גליכהיט אונד בירדרליכ־קיט קיינע פֿראַנעלבען אוים, זאנדערן אוך פּאַלישאַנדיג בעטהאַטיגט וורדה. אין דען אויגען דער וועלט צו דעראַדירן. האט נר זיך דאַרנר וורדה נעמאַכט, דאס אן אויהם נגאדע שטאַטט רעכטט נפאַטט וועדיע?

דיעזע פֿראַנע וורדה זיך דעצוּאַכטט דער פֿראַזידענט דער פּראַנצאָזישען רעפּובליק, הערר קאַרנאָ. פֿאַרלעגען מיטטען, וועלכע אירם דאס אנגעלליך פֿון דען מאַריזער נעשוואָרענען אונטערפֿערטיגט וועדיען זאָללטע.

דיעזעניגען הערדן אבגעטטען, דיעזען פֿראַצעס אם 15. יוני צו עזדע נעט, וועדיען אים עיניגע פֿרעמדען בוטאָפּט אויך אונטערדעסטם אין דער זיטטאָנען פֿאַרהאַנדלונג אידער אדרעסט אירשיינען.

דאס נאכען דיא נעפּרידטען הערדן אבגעטטען, דיא פֿראַנצאָזען צו עזדע אויס, זאויא דיא ניא אינטערעסירט פֿראַנצויזראָטטען דאריוף אויפּמערקטאם, דאס זיא בייא דער אינצאהלונג דיא זין בעפּראָכען, אדרוקע נישטיגע הינצוגעפּאַנטע יעצאהלונג „אירטמאַרקען אונד יודע“ אונד דען אנטאַנג דער בייהן לויפֿעדרען פֿראַנקלונגן אפּן אינס בעטטעפּרדען קאָנטען. אוף פֿרעלאַנגען וועדרדען דיעזע יבאַנע יעדעם בייא אינצאהלונג דער בראַנצאָזיען אָפּפֿערט עזוישקט.

נגאדע אדער רעכט?

– פֿיר פֿראַרבּיטלונג דעם אנטיטעטטען דריטען. –

דיא נעשוואָרענען פֿאָן פּאַריז האָבען אבער דען פֿראַנצאָזישען אנטיטעמיטען רעכט נעטטראַכּן. זיא האָבען אוהן אלם באַווילליגען פֿרעליטדער בעצייכנעט, וואָראוף אוהן דער נערייכטהאַפּ צו אינער אירא נאַבּאָטען נעפּאַנגנעם אונד צו אינער אירא עטטפּרעלליגען נעלד שטראָפֿע פֿראַרטהיללט.

וועגן יעצאָנד צו אינער דאָרטיגן שטראָפֿע פֿראַרטהיללט ווירד אונד זיך פּיר דען פֿראַרטהיללטען מען מילדערנדע אומטטאָנדע פינדען לאָטטען, זא האָבען דיא נעשוואָרענען דאס רעכטע אוהן דער נגאדע דעם שטאָטט-אבערהויפּטעם צו עמפּפֿעהלען. וויא נון אין פּאַריזער טעלעגראַפּאָן מעלדעט, האָבען דיא פּאַריזער נעשוואָרענען פֿאָן זיעזעם אוים-נען צדטטעטטיגען רעכטע אוך אים פּאַללע דיינאָן נעבראַכט נעמאָכט אונד פּיר דעמזעלבען אין עננא-דימנגס-נעזוכט אונטערצוכטען.

עם ווירדטט זיך נון יעדעם פֿאָן זעלבטט דיא פּראַנע אויף: וועלכע מילדערדנדע אומטטאָנדע נאָכן באָן פּיר דיימאָן נעלטען נעטטאַנדען האָבען? האָבען דען אינען אוטטטאָנד, דאס עד טעלבטט בעדינכטעט וואר אונד נכט וואָטטע, דאס דער וויצע-פּרעטט דעטען דער פֿראַנצאָזישען קאָטטער, דען עד דער בע-טטעכלכקיט בעטטליכטט, אין דער טהאט קיינע בעטטעטנטטם-נעלדער אנטגענאָטטען האָבען. אבער עבען דארין לייגכט יא דאס פֿערוואָרפּלליכע דעם אנטטאַנטטמטם, דאס עד יעדע באָווילליגע נאַכ-דיכט אויפֿבריפּט אונד דיעזעלבע, אוהנע זיא אוף אירען דיכטטען וועדטטע צו פּרידען, וויטטהין פֿער-בריטען. דיא אבטטיטטעטטען אללער לאָנדער לעבען יא אינבזיג אונד אללין פֿאָן דער פֿערלויהדנג, דיא אידר פֿראַפֿעטטיאָנאַלטטען בעוואָרבען אוהן. דרי-מאָן האט שאָן אינע אנצאהל פֿאָן בידערן צוואָנ-מענגעטטיגרט, אין דעגען יעדע צוילע פֿערליהדנג אונד דרוהע-שטראָנג אנוואַלווירט. דיעזע בידער האָבען זא דיינטנדען אבאָטין נעפּוגדען, דאס דער פֿערפּאָטטער דיעזעלבען אוים אוהרעם עראַלאָ אין דייבער מאָן אונד בעטטצער מעהרערער הויזער נעוואָדען אוהן. דרימאָן האט אוים דעם אבטטע-מיטטטאָם אננעדייטרט נוטצוגן נעטטאַנדען. אונד עם

Nyomatott Weisz Manó könyvnyomdájában, Budapesten, Váczi körút 41. szám.

קלעץ-ראטען: לוצערנער אונגאריש נייא פֿל. 82 בין 36.

לעקווער: פלאוואָניש פֿל. 18,75 בין 19 גולדן — קר.; סערביש 17 פֿל. 75 קר. בין 18 גולד — קר.

האניג: נעלבער נעלייטערטער פֿל. 39 בין 40.

וואכס: ראָזענווער פֿל. 140 בין 141.

שפּיריטוס: ראה פֿל. —.17 בין 17,50.

שפּיריטוס-סרעסהעפן: פֿל. —.20 בין 20.50.

שפּיריטוס ראַפֿינירט: פֿל. 54.50 בין —.55.

קורזטאבעללע פֿאָם 16. יוני.

נעלד-קורז

	קר. פֿל.
מינצדוקאטען	5.64
רעגדוקאטען	5.57
אסט.-אונ. 9-גולדען-נאָלדשטיק	9.48
נאפּאָלעאָנדאָר (20 פֿראנק)	9.48
20 מארק-שטיק	11.68
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	58.50
פאפּיער-רובל	123.25

ווערטה-פאפּיערע

אונגאריש נאָלדרענטע צו 4%	111.—
אונ. פאפּיער-רענטע צו 5%	100.70
אסט.-נאָלדרענטע צו 4%	113.—
„ פאפּיעררענטע צו 5%	100.75
סערבישע פֿראָמיסע-אנלעהען צו 3%	39.50
פֿסנדשיינע דעם אונ. באָדענקר.-אינשט. צו 4½%	100.75
דער אונ. היפּאָטעקענבאנק צו 5½%	102.50
טירקיש-לאָזע	43.—

לאָזע

אונ. פֿראמיע-לאָזע „ 100	142.—
„ „ 50	142.—
טהייסטהאל-לאָזע „ 100	135.—
ווינער-לאָזע „ 100	159.—
יאָ-סיוו-לאָזע	2.90
מרעדיטשלאָזע „ 100	188.25
קלארי-לאָזע „ 40	56.75
דאָנוי-דאמפֿשפֿאהרט-לאָז „ 100	125.—
אינסבריוקער לאָזע „ 20	25.—
קראקויער לאָזע „ 20	23.25
אלפֿי-לאָזע „ 40	56.25
רודאָלפֿס-לאָזע „ 10	23.50
סאלם-לאָזע „ 10	63.—
אלצבורגער לאָזע „ 20	26.—
סטאמפֿליער לאָזע „ 20	30.—
וואלדשטיין-לאָזע „ 20	40.50
ווינדישגרעץ „ 20	64.50
אָסטערייכישע ראָטהע קרייצלאָזע	17,75
איאלינגישע „	13.—
אונגאריש „	11,75
דאָנוי-לאָזע	6.75
1854-ער 4% שטאָטלאָז צו 250 פֿל.	140,50
1860-ער 5% „ 500 „	141,60
„ „ 100 „	152.—
1864-ער „ 100 „	182,75

בודאפּעשטער פּיעהמארקט פֿאָם. 16 יוני.

דער אויפֿטריב בעשטוד: 804 שטיק אונגאריש אָקסען, 150 שטיק אונגאריש קיהע, 545 שטיק סערבישע אָקסען, 38 שטיק סערבישע קיהע, 21 שטיק ביפֿפֿל 32 שטיק שטיערע, 69 שטיק נאכטריבע, צוזאמען 1668 האָרנפֿיה. מאן בעצאהלטע: אונגאריש מאסטאָקסען צו פֿל. —.29 בין פֿל. 31.50, אונגאריש ווייך-אָקסען צו פֿל. —.26 בין פֿל. —.28, סערבישע אָקסען צו פֿל. —.27 בין פֿל. —.31, אונגאריש קיהע צו פֿל. —.24 בין פֿל. —.27, ביפֿפֿל פֿל. —.20 בין פֿל. —.24, שטיערע פֿל. —.26 בין —.30. (אללעס פּער מעטערצענטנער לעבעגד-געווכט.)

וויכטיג פֿיר רעגאליע-פֿאבטער.

רום, סליוואוויטץ, טרעבער, לאנער-בראנטוויין, ליקערע אונד אללע נאטטונגען נעטראנקע ערצייגט מאן אויך קאלטעם וועגע אהנע אפּפּאראטע מיט מיי- נען פּראמיירטען עסטענצונג אונד אטהעריישען אללען אן׳ד וויי

ARNOLD WATTERICH, BUDAPEST,

VII., Tabakgasse Nr. 1, »Huszárház« vis-a-vis dem israelitischen Tempel.

☛ מאניפּולאציאָנס-ביכער אונד פּרייז-ליסטען אין אללען שפּראכען נראטיס! ☚ עמפּפֿעהלע פּערנער וועררמוטה-עסטענץ, עגנזטיערונגס-פּולווער, וויי- קלאר-פּולווער, גליצערין, הויזגע-בלאזע אונד מישטעל נעגען אללע וויי-קראנקהייטען.

EMANUEL BINÉTER

Grabstein-Niederlage

Budapest, Karlsring Nr. 9.

Filiale in Szolnok

עמפּפֿעהלט זיין נראָבען, רייך אָבּאָרטירטעם לאגער אויפֿשליעסליך פֿיר יודען מצבות אין נראבסטער אויסוואהל צו דען בילליגסטען פּאבריק-פּרייזען. פֿיר נדעיגענע ארבייט אונד פינסטע פּערנאלדונג נאראנטירט.

אילוסטרירטע פּרייזקוראנטע פֿראנקא.

זאמסטאג אונד פּייערטאג נעשלאָסטען.

— 70 —

בעווייגע.“ דיא קודצע פּריסט וואורדע אויך נעוואהרט. נאך פּערלויף דער- זעלבען פֿאללצאג דער פּאסטער זיין נעלבדע. פּיעלע יאהרע הינדורך בע- וויינטען דיא טאָכטער אירראָעלם. אללאהדלינ פּיער טאגע, דען פּריהצי- נען פּאר דער טאָכטער יפּתחים.

נאך דעם עגטשיידענדען זינעע דעם יפּתח איבער דיא אמאָניטער, פֿינגען דיא נאָנער פֿאָם שטאמטע א פּ ר ם מיט אדם שטריט אן. זיא מאכטען אדם פֿאָרווירפֿע דאריבער, דאם ער ניכט אויך זיא צום קריעגע נעגען עמון נעפּוהרען האבע. יפּתח בעזינטע אבער אויך דיעזע זינע נעגנער. ער אמטוירטע 6 יאהרע בין צו זינעם טאָדע.

נאך דריא וויטערען ריכטערן קאם ש מ ש ו ן אן דיא רייהע. דיע- זער מאָכטיגע העלד, דער דיא „פלשתים“ ציכטיגטע.

שמשון, אוים דעם שטאמטע דן, וואר אין קינגער העלד, טאדעם- מיטהזוג וויא זעלבסט אינגער. זינע קראפט לאג אין זיינעם לאנגען האאר. זא לאנגע ער דיעזעם האמטע, פּירכטעטען זינע פּיינדע, אדם נאהע צו קאָמטען, זיא וואהרען אונגערמידליך בעשטרעבט, עין העלדען אויך אירג ענד אינע וויוזע צום פאללע צו ברינגען.

דיא פּיינדע דעם שמשון וואהרען דיא פּינדע אזראעלם, דיא פּילם- טער (פּלשתים) וועלכע אפּטערם אזראעליטישעם נעביעטע אבערפּיע- לען. בעזאָנדערם פּיעל האטטע דער שטאמם דן, וועלכעם אויך שמשון אנגעהערטע, אונטער דען נריוויאמען אינד נעוואלטהאטיגען אנגריפֿפּען דער פּילמטער צו לידען.

אנפאנגס שטאנד שמשון אין פּריינדשאפּטליכען בעציעהונגען צו דען פּילמטערן, עד הויזאטעטע זאנאר אינע פּילמטערין, אונד צווואר אוים תמנה. דא דיעזע אידן פּערהאטהען האטטע, שיקמטע עד זיא ויאהל פּארט, דאָך הויזאטעטע עד צום צוויטען מאל וויעדער אינע פּילמטע- רין, דאם מומטער אללער טריילאזען וויבער, נאמענם ד ל י ה, דערען פּערהאטה אידם דאם לעבען קאָמטעטע. זיא עדפּערמטע אידם דורך וויבערקונמטע דאם נעשטאדנים, דאם זינע קראפט אין זינעם האאר- וואהנם לינעע. פּיר נעלד לים זיא אידערם מאנע, דען זיא אויך איהרען קנינ אינגלאָפּערטע, דיא זינבען לאָקקען זיינעם דויפּטעם אבשניידען, דאדורך פּערלאָר עד זינע קראפט. דיא פּילמטער פּעמטעלטען אידן אונד נאהמען אן אידם שרעקקליכע ראבע. זיא בלענדעטען אידן, בראבטען אידן נאך ע זה אונד לינטען אידן אים נעפאנגנים דען מיזהלשטיין דרעהנען.

אלם אינמט אללע פּאָרנעהמען פּילמטער זיך אים טעמפּעל איה-

— 71 —

רעם נאָטצען „דנון“ פּערזאמטעלטען, אום זיך אן דעם אנבליקק דעם פּיי- הערען העלדען אונד נונמעהר נעדענוטהונטען אונד נעבלענדעטען שמשון צו בעלוסטינען, רימטעלטע דיעזער אן דען זיילען דעם טעמפּעלם זא לאנגע, בין ער זיא צום וואנקען בראכטע. מיט דעם רופֿע: „עם שטערבע מיינע זעעלע מיט דען פּילמטערן!“ רימם ער דאם נעבייגט נידערר. אונ- טער דען טריומפּערן פאנדען מיט שמשון פּיעלע טויזענדע פּילמטער איה- רען טאָד.

דיא איבריג נעבליבענען פּילמטער זעטצטען איהרע פּלינדערונגען אויף אירראָעליטישעם נעביעטע יעטצט מיט נראָבערר וואוטה פּאָרט.

5 קאפּיטעל. דער איבערנאנג צום קָאָנינטהום.

דיא צושטאָנדע אין אזראעל וואהרען נאָך איממער ניכט נעזיכערט. דיא „ריכטער“ טראטען וואהל אלם צייטווייליע עמטער דעם אייראעליט- שען פּאָלקעם אויף, אבער זיא וואהרען ניכט אים שטאנדע, דיא פּיינדליכען נאכבארן פּאָן דען נרענצען דעם לאנדעם אינ- פּיר אללעמאל פּערנצו- האלטען. אים פּאָלקע אזראעל הערשטע קינינ אינדיט: באלד פּיהלטע דיעזער, באלד יענער שטאמם זיך צוריקקנעזעטצט, וואָדורך רייבונגען עגטשטאנדען, וועלכע דיא קראפט דעם פּאָלקעם שוואכטען אונד אינ- צעלנע שטאמע דעם נאָצעגענעמטע אין דיא אָרמע טריעבען.

עגדליך קאם אבער אויך דאם ערוואכען צום בעוואוסטזיין דער טראָכטלאזען לאנע. דיא פּאָרנהמען דער אינצעלנען שטאמע קאמען צו דער אינזיכט, דאם דיא שוואכע אונד אָהנמאכט דען פּיינדען נעגענ- אבער נור אינע פּאָלנע דער אינגרן אונאינינקיט וגד דעם נאָטצענ- דיענסטעם זייא. נאן עראינגערטע זיך וועדער דעם עוויגען נאָטטעם, אום צו דעמזולבען מיט אויפֿריכטינער רייע צוריקקזקוקדרען. מאן פּערזאָמ- מעלטע זיך אין ש י ל ה, וואָ זיך מאָננער פּאָם שטאמטע ל ו י (לעוויטען) בעפּאנדען, וועלכע נאָך דיא פּאָן משה אויבערנאמטענע הויזינע לעהרע היטטעטען. עם וואורדען דאזעלבסט פּאָלקם-בעראטהונגען אבנעהאלטען, אום דיא מיטטעל צוור בעזיטצונג דער פּאָלקם-נאטה צו בעשפּרעכען.

אין דיעזער צייט לעבטע אין שילה דער פּריעסטער ע ל י (עלי הכהן), אין ווירדינער, נאָטטעטפּירכטינער נרייז, דער דיא פּערפֿאָלנונג דער זאנפּטמוטה וואר. ער פּירהרט אין הויזינעם צו לעבען אונד ערפּרייטע זיך דער וואָלהעדיענטען פּערעהרונג אללער. דיא מיט אידם פּערקעהרטען, מאננער אום דען פּערשיעדענטען שמאמטע וואנדטען זיך אן אידן

אונגליקלעך נעמאכט. הייער טראָט האידלינגער אין ווין אויף, וואָ ער האָזאלבסט צו בעזוך וויילענדע פֿאָלען אויס רוסלאנד פֿון פֿרשוואָרונגען צו פֿער-ווייקלען זוכטע, אום זיא דאָרט ד ע נ נ צ י ר ע צו קאָנגרעס. דאָנן גינג דער זויבערע פאטראָן נאָך ל ע מ-ב ע ר ג, וואָ ער אין דאָס נעפאָקק אינינער רוסישׂ-פֿאָלען ד י נ א מ י ט אינשטונענלעטש, אום זיא דאָנן אלם פֿרשוואָרער אנצונעבען. בייא דיעזער נעלע-נעהיים וואורדע ער פֿאָם לעמבערגער פֿאליציא-שקע פעמטענאָמטען. האידלינגער האט דאס שׂאגט. ליבע נעווערבע ניכט אללין בעטרייבען. ער האט מעהרערע מוט-שולדינע, צו וועלבען אויך זין שוויע-נערפאטער, אין אנגעזעהענער קריסמאנן אין לעמ-בערג, נעפאָרט.

(האפט-ענטלאסונג אייגעם אינ ט י-ס ע ט י ט ען נעגען קויצי ן.).

וויא אונזערען לעזערן בעקאנט, וואורדע נייליך אין בערלין דער אנט-סעמיט אהלוואָרדט פֿער-האפטעט, וויייל ער אין אייגער שמוטצינגן בראָשירע דיא דייטשע ארמעע אלס אהנמאכטונ הינטשטעלל-טע אונד דיא בעדלינגער יידישע וואפֿפענפֿ-פאברין ל א ו ן פֿעדלימוטעט, זיא האבע דער ארמעע 250,000 פֿערדאָרבענע נעווערהרע נעליעפֿערט אונד מעהרערע האהע אפֿפיציערע בעשטאָבען. האמיט דיעזע דיא אונטומלינען וואפֿפען אהנע אנשטאנד אי׳בערנעהמען. אויסנרדעם האט זיך אהלוואָרדט אוך בעטרייגעריי צו שולדיג קאָמטען לאסטען, וויא נון אייגע בעדלינגער דעפֿעשע מעלדעט, וואור-דע אהלוואָרדט נאך שטעללונג אייגער קריצי׳ן פֿאָן צעהנטוויזענד מארק פֿאָרלייפֿיג אוים דער האפט עגטלאסטען.

(ר א ו א ש א ל.) אין אללער שטיללע וואורדע דער פֿראנצאָזישער אנארכיסט אם מאָנטאג (6 יוני אוים סט-פעטערבורג מיטגעטלסט אייגענבאהן נאך מ א נ ט ב ר י ז ן געבראכט, אום וועגען דייסאבען מאָרדעס פֿאָר דיא דאָ׳קטינען נעשווא׳רענען נע-שטעללט צו ווערדען. ראוואשאָל וואר אן האנדען אונד פֿיסטען נעפֿעסטעלט, פֿעראָר יעדאָך דאריבער זיינע נוטע לויטע ניכט. אלם ער פֿאָר דעם באהנהאָף דען צום מארקט ציעהענדען בויערן בענגענעטע, ריף ער אויסנען לאכענד צו: «נושטן מאכ, בירגער!» אויף דער פֿאהרט אום פֿרשלאסענגען קופּעה פֿער-טרייבע ער זיך דיא צייט אין נעוואהנטער וויישע, אינ-דעם ער דעם אירן עקסקרטירנדען שנאבלטען אנארכיסטישע פֿרשוינדען היעלט. זיין פֿראָצעס וווירד וואהרשיינליך שׂאָן דיעזע וואָכע צור פֿערהאנד-לונג נעלאנגען.

דיא הינריכטונג אייניגע קאיזערס.

— צום 25. מארצשאנע דעם קאיזערס מאקסימיליאן —

אם 8. יוני 1867 וואורדע קאיזער פ ר א נ ץ י ָ ז ף צום קאָנג פֿאָן אונגארן נעקרעאָנט אונד 11 מאנע דאראוף, אם 19. יוני, וואורדע זין ברודער, ערצהרצאָג מ א ק ס י מ י ל י א ן, אין מעקסיקא ער-שׂאָסטען.

25 יאהרע זינד עס נעסטערן נעוואָרדען, דאס אן דיעזעם פֿעלדן פֿירסטען אין דער מעקסיקאנישען פֿעסטונג ק ו ו ר ע ט א ר א דאס שרעקליכע אור-טהיל פֿאָלגצאָגען וווירדע. רוהיג אונד נעפֿאסט בעטראטער דען רימס-פלאטין אונד בעפאָר ער דיא מאָרט-קוגעל עמפפינג, שפּראך ער דיא וואָרטע: «א ר מ ע ש א ל ָ ם ט ם!» זין לעטצטער נעדאנ-קע נאלט זיינער אונגלייקליכען נאטשין, דיא זיינדעם פֿאָן וואהנזינן אוסמאנגען איים.

ערצהרצאָג מאקס האפטע נעפֿעהלט, אונד ער מוסטע זיינען פֿעהלער מיט דעם לעבען בע-צאהלען. אין פֿעלל׳ר וואר עס, האס ער זיך פֿאָם פֿראנצאָזישען קאיזער נ א פ ָ ל ע ָ ן III. בעררע-דען לייס, דען טהראָן פֿאָן מעקסיקא צו בעשטיינען. דאס שׂאָנע נ׳ראָפּע אונד בייכע מעקסיקא וואר זייט 50 יאהרען דער שויפלאטץ בלוטיגער בירגער-קריעגע. בעקסיקאנישׂ דעפֿרשאצירען קאָמטען נון אירס דעם פֿערנען אמעריקא נאך אָפּטשׂרייף, אום דען ערצ-הרצאָג מאקסימיליאן צו בעזוענגען, ער מאָנע קא-זער פֿאָן מעקסיקא וווערדען אונד האזעלבסט אָרד-נונג אונד רעכט אן שטעללע דער נעוואלט פֿירע-דען אונד זיכערהייט אן שטעללע דעם פֿיסט-רעכטט אינפּיהרען. מאקסימיליאן נאהם דיעזע בישטע אלם דען אויסדרוק דעם וויללענם דער מעהרהייט דעם מעקסקאנישען פֿאָלקעס הין אונד לייס זיך דאצו בעווענגען, דיעזער בישטע פֿאָלנע צו לייסטען. שפּא-טער זיינטע עס זיך אבער, דאס נור אינע נעריננע פֿארטיא אין מעקסיקא דאס קאיזערטהום, אונד אבערהויפט דיא מאָנארכישע רעגיערונג, וונשטע. דיא מאָרישאָס דעם פֿאָלקעס בעשׂרענקטעע דען קאיזער מאקס אלם אינען אויסדרינגלינג, אלם דאס «וועלקציא צור אונטערדרקקונג דער נאציאָן».

וואָרע מאקסימיליאן ניכט פֿאָן צארטער נע-מיטהס-ארט נעווענזען, האטטע ער אינע «אייזערנע האנד» בעוענסטן, דאנן וואָרע עם אידם וואָהל נע-לונגען, זיך אין מעקסיקא צו בעהויפטען. אבער ער וואר אין וויייבער מענטש, דער וועדער נעוואלט נאך צוזוואג קאנגנטע, עד וואלטטע אין נעריבערטע. טיל-דער הערשער זין אבער דיא נאציאָן, דיא אידן אן אירהע שפּיטצע בערופֿען. ער וואוסטע עבען ניכט דאס זיינע וואהל צום קאיזער פֿאָן מעקסיקא נור אין פֿארטיא-קנייפּ וואר, וועלבען נאפּאָלעאָן אונטער-שטוצטע. דיעזער פֿראנצאָזישע מאָנארך שפּעללטע דעם נייא-נעוואהלטען קאיזער זינע הילפֿס-טרופּפען צור פֿערפֿיגונג, וועלבע ער אבער באלד, אלם אידם דעם זאָ פֿאסטטע, צורוקקצאָג. דער אבצוג דער פֿראנצאָזישען טרופּפען וואר דאס סינגאל צו נייער עמפּאָרונג, וועלבער דער אָבהערצינע מאקסימיליאן צום אָפּפער פיעל.

זינע פרוא, דיא מיט אללן טוגענדען נע-שמוקקטע שארלאָטטע, דיא פיעל בעניידטע טאָ-טער דעם קאָנגס ל ע ָ פ ָ ל ד פאָן ב ע ל ג י ע ן, בעללישטע אידן מיט העלדענמוטהינער טרייע אין זיינעם נעפאהרפֿאללען אונטערנהמען. אלם זיא דאָן זאָהר, דאס אידר הייסנעליבטער נאָען דאס אפּפער דער ליסט נאפּאָלעאָנס וווידער. פֿערפיעל זיא אין עגנזוטצליכען וואהנזינן, אוים וועלבעם זיא דער טאָד ביז הייטע נאָך נימט עראָטט האט.

קאיזער נאפּאָלעאָן וואר אינגמלר נעציוואנ-גען, דעם מארשאלל ב א ז א ן דען בעפֿאהל צו ער-טהיללען. דיא פֿראנצאָזען שיען טרופּפען אוים מעקסקא צורוקקצוציהען. פֿר טראט דיעם דען צו-גענס, אלם זיין אינענעם אינטערסטען פֿאָלקעס עם ערפֿאָרדערט. אָהנע וך פֿיעל דאָרום צו קימפען, דאס ער דורך דיעזען שריטט דען צוואממענבריך דעם מהראָנעם

(צור פֿעראורטה׳יילונג דרימ ָ ז ָ ם.)

וויא וויר בעריטם מיטגעטהיילט האבען, וואורדע אים אורטהייל נעגען דיעזען פֿארזיצר אנטיסעמיטען אינגעשפּראָכען, דאס ער פֿערפֿאליכטעט זיא. דאס זעלבע אין 80 בלאטטערן צו פֿערא׳פּפענטליכען. דאס בעדייטעט פֿיר אידן אינע צאהלונג פֿאָן אכטצינ-טויזענד פֿראנקס, דענן דאס נעריכט האט דיא קאָם-טען יעדער אינצעלנען פֿערא׳פּפענטליכונג אוים 100,0 0 פֿראנקס צו בעצאהלען האבען.

(ה א נ ע ל.) אבער קלויזענבורג נינג פֿארנעמטעדען אין אונגעמיין דען עפּפטינעם נעווישטער נידעדר. דיא אנפּאנגס נום-נראָטען, שפּאטער זא-נאר נאָך נראָטען האנעל-שׂאָפּטען פֿעלגן אינע פֿירטשלשטונדע הינדורך אונד פֿרארזאָבטען בע-דיטענדען שאדען אין דען פֿרידאה׳ם-זאאטען.

דער צאר אין אנגסט אונד פֿירכט.

(ראָמען אוים דעם היישנען לעבען יוסלאנדס.)

(נאך אייגעם ראָמאן פֿאָן לעָ פ ָ ר י ָ ה א ָ ל ד.)

5. קאפּיטעל: דיא שרוועסטער דעם פֿערהאפֿטעטען.

(20. פֿאָרטשׂעצונג.)

לואיז פאוזען וואר אין אטטענטיאָן, לאָדאָן, פאריס, וויען אונד בודאפּעסט צו הויזע, אינבאָלל אייגע אנדעע הער-פֿאָרענגדע רעלליע שפּיעלענד אונד אינבאראל אויף קאָסטען אנדערער אייגען פֿירסטליכען אויפֿוואנד שרייבענד. באלד טראט ער אלם פֿרינץ דעם הויזעם בורבאָן, באלד אלם גראָף פֿאָן טולוז אויף אונד אין דעם פֿיר דיא נעשיכטע בול-נארייגם זיך, דענקווירדיגען יאהרע 1887 נעלאנג עם אידם זאָאי׳ר, דען רעגענטען פֿון פֿ ר א נ ק ר ָ ו ָ ז צו פֿרישען אונד אידן דערארט אירע צו פֿירהרן, דאס דיעזע אידם דען וואהנאָנט נעווארדענען בולגארישען טהראָן אנגאָב. דאמאלם בענאנט זיך פאוזען נאך קאָסטאנטצאָפּעל, אום דאָרט זייני וואהל צום פֿירסטען פֿאָן בולגאריען אבצו-וואר-טען. ער וואורדע דעם טולטאן פֿארנעשטעללט אונד פֿירקערדעשע דאָרט אין דען האָסטענען קריזיען, בי אין יוסטע אידן דען יוסטישען באשטאָטער אוים דען עראָבערקוגס מאכטע, נון וואר עם באלד מיט זייגע נלאנגע אונד זיינען פֿירסטע-פֿרימען צו עדע. פֿר מוסטע דעם אידם צו הויזע נעווארדענען באָרען שנעלל. «דיי׳ זאנען אונד פֿר פֿערשוואנד נעבען אונד נעבעל . . .

ראנג זעהר וואס איינשראם. נאך מעהרערען רעדען נעגען אונ־ס זיי דען בויא דיעזער אייזענבאהן וואהרדע דיא פאלאנגא אים אללגעמיינען אנגענ־ נאמען.

(איינע אבערהויס שטירמישע סצענע) האט זיך פלוצלינג וואהע אין דער אוטא־ליניישען קאמפער אבגעשפיעלט. דער אב־ געהדנעטע אומבריאנ, אין העפטיגער פינד דער פאליטיק דעם דיינגדע, טראט מיט אינער רעדע אויף, אין וועלכער ער נעגען דאס אוטאליע־ נישע קאנגרעס־פאהר אנגענגען, וויל דיעזעס דיא רייזע נאך בעללן אנטרעטען. אין זיינער וואוטה שטעם ער אינען פירטשרילכען פלוך נעגען דאס קאנגרעס־פאהר איס. ער זאגטע: "דיא רייזע דעס קאנגרעס־פאהר נאך דעם האפאלענדער דעם דיישטשען קאיזרס איזט אין אקט דער ערניידרונג". נאך דיעזען וואהרטען עננשטאנד אין נראהער לאהרם. נאכדעם זיך דערזעלבע נעלעגענע האטטע, ריף דער פראזידענט בי אנ ש ב ר י: "עהרענווערטהער אוט־ בריאני, עס שטעהט אויבען ניכט צו, אויבער דיעזע אנגעלעגענהיט צו אורטהיילען". דיעזע וואהרטע בראכטען אומבריאני נאהין אויסער פאסטונג. "וואס?" רופט ער, "ניכט אורטהיילען? אך בין הייר אים אויפ־ טראגע דעס אישאליענישען פאלקעס, אוס וועל־ כעס דיא הערשענדען קראססען בזיהנער אונזע־ שטראפט רייעגען שניידען. (לאהרם). דיעזע דייטשנד־ פאליטיק, מיט וועלכער זיא אישאליע צוכטונג, שטעמפעלט זיא צו פערברעכערן. דעם קא־ ניגס־פאהרע, וועלכעס דיעזע שאנדע דורך אינע רייזע נאך דייטשלאנד בעזיעגעלן וועלל, וויינשע אך, דאס עס זיך אויף דער רייזע דיא בייגע צערשטעטערע" — דיא קאמטער עראבטע זיך בייא דיעזען וואהרטען וויא איין מאנן אונד נעבעטשט אומבריאני שוויינגן. אומבריאני פאהרט זיך נאך וויענהשטיינבערנד מיט צישטערנדע־ האנד אבער דיא האהע בליכע שטירן, וואהרענד דער פראזידענט פאלענדע וואהרטע שפריכט: "אלס דאלמעטש דער נעפהלל אללער אבנעפרדנעטען זאגע אך דעם קאנגרעס־פאהר דיא הערצליכ־ סטע גלילקוויינשע צור רייזע נאך דייטשלאנד!" (בענייסטערטע הצרופן. האנדעקלאטשען.)

(צור ראבבינער־וואהל אין מא־ גנדאנ) וויהרד אונס אלס ערמאנצונג דער אן אונזערער פריייאל־נומער מיטגעטהיילטען דפעטש פאלגענדעס בעריכטעט: „אין דער אם דאנגראסאל דיער שאטטגעהאבטען נעגנראל־פע־וואמטונג פערקונדעטע דער פראשידענט הערדן בראך אוים ש־א־אהעלי אלס אינשטטטע נעוואהלטען ראב־ בינער, וואהרוף דיא קאנצטשע פראטיא לאם שלונ אונד אינע הראהענדע האלטונג אננאהם. דיא בראכטשע פראטיא עננשפרעכונג זוי, וואהרוף הערר ציוינג־פראזידענט ש ו א ר ץ דיא וזטצונג נייע־דינגס ערמפפנעטע אונד הערדן קא ט ץ צום אינשטטמטע נעוואהלטען ראבבינער פ־אקלאמירטע. זא האט נון מאנעדאקע צוויא ראבבינער, יעדער דער־ זעלבען ערהויעלט פאן זינער פראטיא אין רבנות־ בריעף! וואס נאך קאמטען ווינד, דאס לינקס אים שאטע דער צינקנפס פערברענ.

(איין ברא צעפס ווענען ריטועל־ לען מאהדעס.) דיא דטטמהיט שטירבט ניכט אים, אונד עס ניכט נאך אימטער לייטע. דיא זיך פאן דען אנטיעמטשען שופטען אינערדען לאפ־ סען, דאס דיא זידען בי־ציטע־בלוט צו רישטעללען צייטפקקען בעניטצע. אים פרייטשען אקט קפ אנ־ טען איזט עס דען אנטיעמטשען עכעבפאללס נע־ לונגען, דעם פאבעל דען גלויבען בייצוביינגען. דאס אין דאהטנער יודע אן אינעם קאנבען אינען יי־ טוללען נידאר פעראכט האבע. דיא דער אנבפער־ האלט ניכט קלאר בעשטעללט איזט, קאמטע דיא אנגעלעגענהיט פאר נעריכט אונד פינדעט דאיבער אם 4. יולי דיא שלופפעראהנדלונג שאאטט, צו וועל־ כער 94 צייגען פארגלאדען זינד.

(אוים פרוינקרכע) עההאלטען ווער פאם פארשאנד דער דארטענן קולטוסעמיינדע אינע צושרידע, דיא זיך אוים אינע אן נומ 67 אונזערעם בלאטטעם עננטהאלטענע נאטיין בע־ צייהט אונד עם אלס אונוואהר בעצייכנעט, דאס אן דער דארטיגען פיידלידענען צומיינדע אם פערנאנענגען שבעות שטירטינקיטען וועגען דער בזיהער נאך ניכט ערפאלטען אויפנאהטע א־ נעם ראבבינער אויסבערבאנט וואהרען. דיא צו־ שריפט שליעסט מיט פאלגענדען וואהרטען: "ווער בישטען דאהער, אן אידער נאכבשטען נומטער, אם אנטערעסע אונזערער וחהונע נעמיינדע, וויא א־ בערהויפט נאך ני אינע טחלוקה עקזיסטירט האט, דען נאכצוען ואבפרהאלט צו ווידערדפען. — דיעזעם וואנשע וויהר העמטע נערנע פאלגע נעליטטעסע.

(איין ראבבינער־קאנגרעס אין לאנדאן.) אוים אינלאדונג דעם לאנדאנער אבע־ ראבבינערס דר. אדלער האבען זיך אין דער הויפט־ שטאדט עננלאנדס מעהרציג ראבבינער צו אינינעם קאנגרעסם פערזאמטלט. אין וועלכעם אונטער אנדערעם אויך דאיבער בעראטהנן וווארדע. אבע מאן ניכט אן זאלבן אטטען, וואס עם שווער פאללט, דער בישאף דארטע אידן לאבעלער אן, אונד זאגטע, אלם ער שווינג: „אך מוס אייער נעשיקלקיקוים אין פער־ טהיידונג אייער שלעכטן זאבט לאבען, אינדעסבן בע־ נייטפט אידר זאהל, דאס אך ניכט הייר בין, אום מיט אין אייבער דאס עכסליכע אדער אונעכסליכע אן אייער עיינבקס־בישטעלן ער שטייטיק, אויך נישטע עם אך וועניג, וענן אידר מך נאנן זא, אים אידר נע וועניטע, אינערדעם דאשטעם, דענן עם קאמטע נידט דאדוף אן, וויא אך פאן אייך דענקע, זאנדערן וויא דאס פאלק דענקע, אונד הייניק אבטאהן דיא רעניגונג. דיא אללנע־ מיינע שפטטע, דיא נע טרינם, איט נענגן אין, אונד דיא עריהנע זיך יעטצע נידט בלאם מודערנד, זאנדערן אויך דראהענד. זיך פערקנידע אירך דאס, אונד טראנע אייך אוים, עם אייער נליטבעטונגאבפאסן בעקאנטע צו מאכען, דאטטט זיא אללע אידר בעטראנען דראנאך אינינטבען, אונד אללעם פער־ מיידען, וואס דאס פאלק נאך מעהר אויפרענן קאנגרע. דער אינעבעלרק איזט נעפאהלילך, דישעם אירך אלוס, צינקטע איך צוזרוק, וואהרטעם בין דיא אבלע שטיפטונג, פאריבערצוטהם. דיא צייט איזט רייך אן ירינינסבען, אונד דיא אללטעניע אויפטקאמפליט וויהר בלאר אינען אנדערען נענענשאאנד פערטען, בין דאהען וויהר פאהינטען. דער קאנג איזט אירך נזגאנג נעזונט, אך פערזיכערע אירך דינעם שוטצעם; פערגא־ לאפטען אבער נידט, דאס ער נלייך אם אנפאנג דינער רעניגונג שרייענע מאפפרענלך נענען דינע בריפפליבען אונשרטהאנען אויטרינען מיפטע, אום אירך צו זיכערן; אירך ווירדען איהם זאנען אונאנענהמליכקיטבן בעריטצען אונד דינע נוטפט פערשטרעט. האלטטע אירך שטילל, צייטפע אירך זא ווענע אלם מאלוך אפפענשלרך, ע־אינענרט דאס פאלק נידט אללצוויהר אן אירך. אום אירך נידט אויסצוטפען, בפציהלט אירך דיא קאנינן דרענגען, דאס אייער באאוטיגטפע בעללקקוינשונג דורך אינע דצשאצין פאליטיק אנטשלידיג. דער קאנג ווירד אירך אנטפרעכען, אונד ווילל דער פליטבטען פרעטיגע אבנעאדנעטע ריקקרערט דען אונפוג צור פראבע, וועלכער אוף דען שטראפטען פאן בעללן מיט דען נייפטען אנטפעטשיטען ווירד. ער זאגטע: "ווענן דער מינפטער אינען שאפע־נאנג דורך דיא שטאט־ טען פאן בעללן מאבען ווירדע, קאננטע ער זוהען ווינ אנשטאנינג דאטען דורך בראשירן, דער־ אינהאלט זוהען אנשטאנדנען מענטען דיא שאט־ האטה אינם נעזוכט טריבט, אוף שאנדליכע ווינ־ בוהעללונט וועדרען". — פאן דער מינפטער־באנק וועדרע אוף דיענען פאריוואהרף נידט מיט ווענער פערזאנען אינען נאטטפערטענטט פע־ראנטטאלטפע קאננטע אוגד בי נידט אם בפפר צו מנהה אינע אנדע „פרשה", אלם דיא בזיהער נעבריבליכע אוים דער תירה פאנרעלעזען וועדרען זאללטע. דאר־ אוים, דאס דיעזע צוויינ נענעזנטשאנדע אן דער פערזאטמלונג אבערהויפט צור בעראטהונג קאמטען קאנן מאן אוף דען כראהקטער דעם קאנגרעסטם שלוסטען, דערזעלבע האט אבריינגעם בעשלאסטען, מעהרערע נעבעטשטקקע אבצושאפפען. אב דר־ אדלער דיעזע בעשלוסטע נענגענהמינגן וווירד. וויסם מאן נאך ניכט. אין לאנדאן האט זיך אבריינגעם אין ארטהראקסער פיראין אונטער דעם טיטעל „מחזיק הדת" נעבילדעט, דער עם זיך צור הילינען אויפנאבע מאבט, דען רעפארמ־בעשטרעבונגען עננשיעדען עננטנענגעצטורטעטען.

(אנטיעמטישע בראשירן אין דען שטראססען בערלינס.) אים פריי־ שען אבנעאדנעטענהויז בראכטע אם פריטאג דער פריינינגע אבנעאדנעטע ריקקרערט דען אונפוג צור פראבע, וועלכער אוף דען שטראססען פאן בעללן מיט דען נייפטען אנטיעמטישען בראשירען נעטטיבען ווירד. ער זאגטע: „ווענן דער מינפטער אינען שאפע־נאנג דורך דיא שטאט־ שען פאן בעללן מאבען ווירדע, קאננטע ער זוהען ווינ אנשטאנינג דאטען דורך בראשירן, דער־ אינהאלט זוהען אנשטאנדנען מענטען דיא שאט־ האטה אינם נעזוכט טריבט, אוף שאנדליכע ווינ־ בוהעללונט וועדרען". — פאן דער מינפטער־באנק וועדרע אוף דיענען פאריוואהרף נידט מיט ווענער פערזאנען אינען נאטטפערטענטט פע־ראנטטאלטפע קאננטע אוגד בי נידט אם בפפר צו מנהה אינע אנדע „פרשה", אלם דיא בזיהער נעבריבליכע אוים דער תירה פאנרעלעזען וועדרען זאללטע. דאר־ אוים, דאס דיעזע צוויינ נענעזנטשאנדע אן דער פערזאטמלונג אבערהויפט צור בעראטהונג קאמטען קאנן מאן אוף דען כראהקטער דעם קאנגרעסטם שלוסטען, דערזעלבע האט אבריינגעם בעשלאסטען, מעהרערע נעבעטשטקקע אבצושאפפען. אב דר־ אדלער דיעזע בעשלוסטע נענגענהמינגן וווירד. וויסם מאן נאך ניכט. אין לאנדאן האט זיך אבריינגעם אין ארטהראקסער פיראין אונטער דעם טיטעל „מחזיק הדת" נעבילדעט, דער עם זיך צור הילינען אויפנאבע מאבט, דען רעפארמ־בעשטרעבונגען עננשיעדען עננטנענגעצטורטעטען.

10 יודען צוזאמטענצובריננען, אויך מיט ווענער פערזאנען אינען נאטטפערטענטט פע־ראנטטאלטפע קאננטע אוגד בי נידט אם בפפר צו מנהה אינע אנדע „פרשה", אלם דיא בזיהער נעבריבליכע אוים דער תירה פאנרעלעזען וועדרען זאללטע. דאר־ אוים, דאס דיעזע צוויינ נענעזנטשאנדע אן דער פערזאטמלונג אבערהויפט צור בעראטהונג קאמטען קאנן מאן אוף דען כראהקטער דעם קאנגרעסטם שלוסטען, דערזעלבע האט אבריינגעם בעשלאסטען, מעהרערע נעבעטשטקקע אבצושאפפען. אב דר־ אדלער דיעזע בעשלוסטע נענגענהמינגן וווירד. וויסם מאן נאך ניכט. אין לאנדאן האט זיך אבריינגעם אין ארטהראקסער פיראין אונטער דעם טיטעל „מחזיק הדת" נעבילדעט, דער עם זיך צור הילינען אויפנאבע מאבט, דען רעפארמ־בעשטרעבונגען עננשיעדען עננטנענגעצטורטעטען.

פאילעטאן.

פאר 700 יאהרען.

היסטאריטשער ראמאן אוים דעם עכדט דעס צוואלפטען יאהרהונדערטס.

(48 אפטהיילונג.)

„וועלכער אפהאוזער שריפט אונס?" פראגטע בענע־ דיקט, „וואהרלידי דיא צייטונג דרוקקען קומען שולדנער. וועגן ער טור נעגען אונס רעדליך איט אונד פינקשלך צאהלט, פרייליך אבער וועגן זיא זיך דיפען, וועגן אויך אונזער קאפיטאל אונזיכער וויהרד, אונד ווירד צו נעריכטליכעם פערפהרען נעגאהטיגט זינד, שרייבען דיא נעזעצטע זא פיעלע אבנאטען אונטער דען פערשידענטען נאטען פאר, דאס מיט דיעזען אללען דער שולדנער אונס בעפרידיגען קאננטע, בריאני, עס שטפהט אויבען ניכט צו, אויבער דיעזע אנגעלעגענהיט צו אורטהיילען!" דיעזע וואהרטע בראכטען אומבריאני נאהין אויסער פאסטונג. „וואס?" רופט ער, „ניכט אורטהיילען? אך בין הער אים אויפ־ טראגע דעס אישאליענישען פאלקעס, אוים וועל־ כעס דיא הערשענדען קראססען בזיהנער אונזע־ שטראפט רייעגען שניידען. (לאהרם). דיעזע דייטשנד־ פאליטיק, מיט וועלכער זיא אישאליע צוכטונג, שטעמפעלט זיא צו פערברעכערן. דעם קא־ ניגס־פאהרע, וועלכעס דיעזע שאנדע דורך אינע רייזע נאך דייטשלאנד בעזיעגעלן וועלל, וויינשע אך, דאס עס זיך אויף דער רייזע דיא בייגע צערשטעטערע" — דיא קאמטער עראבטע זיך בייא דיעזען וואהרטען וויא איין מאנן אונד נעבעטשט אומבריאני שוויינגן. אומבריאני פאהרט זיך נאך וויענהשטיינבערנד מיט צישטערנדער־ האנד אבער דיא האהע בליכע שטירן, וואהרענד דער פראזידענט פאלענדע וואהרטע שפריכט: „אלס דאלמעטש דער נעפהלל אללער אבנעפרדנעטען זאגע אך דעם קאנגרעס־פאהר דיא הערצליכ־ סטע גלילקוויינשע צור רייזע נאך דייטשלאנד!" (בענייסטערטע הצרופן. האנדעקלאטשען.)

(צור ראבבינער־וואהל אין מא־ גנדאנ) וויהרד אונס אלס ערמאנצונג דער אן אונזערער פריייאל־נומער מיטגעטהיילטען דפעטש פאלגענדעס בעריכטעט: „אין דער אם דאנגראסאל דיער שאטטגעהאבטען נעגנראל־פע־וואמטונג פערקונדעטע דער פראשידענט הערדן בראך אוים ש־א־אהעלי אלס אינשטטטע נעוואהלטען ראב־ בינער, וואהרוף דיא קאנצטשע פראטיא לאם שלונ אונד אינע הראהענדע האלטונג אננאהם. דיא בראכטשע פראטיא עננשפרעכונג זוי, וואהרוף הערר ציוינג־פראזידענט ש ו א ר ץ דיא וזטצונג נייע־דינגס ערמפפנעטע אונד הערדן קא ט ץ צום אינשטטמטע נעוואהלטען ראבבינער פ־אקלאמירטע. זא האט נון מאנעדאקע צוויא ראבבינער, יעדער דער־ זעלבען ערהויעלט פאן זינער פראטיא אין רבנות־ בריעף! וואס נאך קאמטען ווינד, דאס לינקס אים שאטע דער צינקנפס פערברענ.

(איין ברא צעפס ווענען ריטועל־ לען מאהדעס.) דיא דטטמהיט שטירבט ניכט אים, אונד עס ניכט נאך אימטער לייטע. דיא זיך פאן דען אנטיעמטשען שופטען אינערדען לאפ־ סען, דאס דיא זידען בי־ציטע־בלוט צו רישטעללען צייטפקקען בעניטצע. אים פרייטשען אקט קפ אנ־ טען איזט עס דען אנטיעמטשען עכעבפאללס נע־ לונגען, דעם פאבעל דען גלויבען בייצוביינגען. דאס אין דאהטנער יודע אן אינעם קאנבען אינען יי־ טוללען נידאר פעראכט האבע. דיא דער אנבפער־ האלט ניכט קלאר בעשטעללט איזט, קאמטע דיא אנגעלעגענהיט פאר נעריכט אונד פינדעט דאיבער אם 4. יולי דיא שלופפעראהנדלונג שאאטט, צו וועל־ כער 94 צייגען פארגלאדען זינד.

(אוים פרוינקרכע) עההאלטען ווער פאם פארשאנד דער דארטענן קולטוסעמיינדע אינע צושרידע, דיא זיך אוים אינע אן נומ 67 אונזערעם בלאטטעם עננטהאלטענע נאטיין בע־ צייהט אונד עם אלס אונוואהר בעצייכנעט, דאס אן דער דארטיגען פיידלידענען צומיינדע אם פערנאנענגען שבעות שטירטינקיטען וועגען דער בזיהער נאך ניכט ערפאלטען אויפנאהטע א־ נעם ראבבינער אויסבערבאנט וואהרען. דיא צו־ שריפט שליעסט מיט פאלגענדען וואהרטען: "ווער בישטען דאהער, אן אידער נאכבשטען נומטער, אם אנטערעסע אונזערער וחהונע נעמיינדע, וויא א־ בערהויפט נאך ני אינע טחלוקה עקזיסטירט האט, דען נאכצוען ואבפרהאלט צו ווידערדפען. — דיעזעם וואנשע וויהר העמטע נערנע פאלגע נעליטטעסע.

(איין ראבבינער־קאנגרעס אין לאנדאן.) אוים אינלאדונג דעם לאנדאנער אבע־ ראבבינערס דר. אדלער האבען זיך אין דער הויפט־ שטאט עננלאנדס מעהרציג ראבבינער צו אינינעם קאנגרעסם פערזאמטלט. אין וועלכעם אונטער אנדערעם אויך דאיבער בעראטהנן וווארדע. אבע מאן ניכט אן זאלבן אטטען, וואס עם שווער פאללט, דער בישאף דארטע אידן לאבעלער אן, אונד זאגטע, אלם ער שווינג: „אך מוס אייער נעשיקלקיקוים אין פער־ טהיידונג אייער שלעכטן זאבט לאבען, אינדעסבן בע־ נייטפט אידר זאהל, דאס אך ניכט הייר בין, אום מיט אין אייבער דאס עכסליכע אדער אונעכסליכע אן אייער עריהנע זיך יעטצע נידט בלאם מודערנד, זאנדערן אויך דראהענד. זיך פרקנידע אירך דאס, אונד טראנע אייך אוים, עם אייער נליטבעטונגאבפאסן בעקאנטע צו מאכען, דאטטט זיא אללע אידר בעטראנען דראנאך אינינטבען, אונד אללעם פער־ מיידען, וואס דאס פאלק נאך מעהר אויפרענן קאנגרע. דער אינעבעלרק איזט נעפאהלילך, דישעם אירך אלוס, צינקטע איך צוזרוק, וואהרטעם בין דיא אבלע שטיפטונג, פאריבערצוטהם. דיא צייט איזט רייך אן ירינינסבען, אונד דיא אויפטקאמפליט וויהר בלאר אינען אנדערען נענענשאאנד פערטען, בין דאהען וויהר פאהינטען. דער קאנג איזט אירך נזגאנג נעזונט, אך פערזיכערע אירך דינעם שוטצעם; פערגא־ לאפטען אבער נידט, דאס ער נלייך אם אנפאנג דינער רעניגונג שרייענע מאפפרענלך נענען דינע בריפפליבען אונשרטהאנען אויטרינען מיפטע, אום אירך צו זיכערן; אירך ווירדען איהם זאנען אונאנענהמליכקיטבן בעריטצען אונד דינע נוטפט פערשטרעט. האלטטע אירך שטילל, צייטפע אירך זא ווענע אלם מאלוך אפפענשלרך, ע־אינענרט דאס פאלק נידט

---

*) נייא אינשרעטבען אנפאנגטען ווירד. אויפ פע־ לאנג דער בידטען לויפענדען ראמאנ נו־ מים צוטוענדעפע.